

Muhoksen kunnan lausunto Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämisuunnitelman luonnoksesta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus on tehnyt päätöksen sosiaali- ja terveystalouden järjestämisuunnitelman luonnoksen lähettamisestä lausunnoille. Lausuntoaikaa on 30.9.2022 saakka. Hyvinvointialueen järjestämisuunnitelma toimii sosiaali- ja terveystalouden uudistamisohjelmana Pohjois-Pohjanmaalla ja siten ohjaa alueen palvelujen kehittämistä hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023 toimintansa.

Muhoksen kunta toteaa lausuntonaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden järjestämisuunnitelma luonnoksesta seuraavaa:

Muhoksen kunta näkee järjestämisuunnitelman vahvuudeksi sen, että muutos on välttämätön tehdä sosiaali- ja terveystalouden uudistamiseksi koko alueella. Uudistamisen keskiössä ovat mm. digipalvelujen laajentuminen, etälääkäripalvelut, teknologisten ratkaisujen (esim. lääkeautomaatit, etäkotihoito jne.) lisääminen kotihoitoon. Palvelujen uudistamisessa tunnustetaan myös tarve kokonaan uusiin palveluihin ja yksiköihin sekä uuden sairaalan toiminta ja sen vahva kehittämistyö. Palvelujen yhdenmukainen järjestäminen edellyttää yhtenäisiä kriteerejä palveluihin (esim. perhehoito, omaishoito ja kotihoito) sekä niihin toiminta- ja soveltamisohjeita henkilöstölle.

Palvelurakenteen oikaiseminen ja siirtyminen raskaista palveluista kevyempiin näkyy järjestämisuunnitelmassa kaikilla toimialoilla ja toimenpiteisiin on nostettu myös konkretiaa; esim. perhehoitajien kouluttaminen, kotihoidon vahvistaminen. Palvelurakenteen oikaiseminen edellyttää hyvää suunnitelmaa, jossa toisaalta vahvistetaan avohoitoa ja -huoltoa suunnitelmallisesti ja samalla lasketaan alas hallitusti laitoshoidon ja tehostettua palveluasumista.

Yhteisöllinen asuminen uutena vahvistettavana asumismuotona on kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspintatyötä. Muhos on saanut juuri ennakkopäätöksen ARA:n avustuksesta erityisryhmien tukiasumisen rakentamiselle kuntataajamaan. Avustuksesta huolimatta investointi on kunnalle iso ja mahdollisuudet yhteisöllisen asumisen uusinwestointeihin ovat suhteellisen rajalliset. Sinänsä asumismuotojen rikastuttaminen ja kotona asumisen vahvistaminen ovat oikeita tavoitteita ja niissä on tehtävä tiivistä yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen kesken jatkossa.

Muhoksen kunta kiinnittää huomiota talousnäkökulmasta mm. seuraaviin kysymyksiin:

- suunniteltujen toimenpiteiden muutokseen liittyvät riskit esim. tehostettu palveluasuminen / laitospaikat / sairaalapaikkojen purkaminen
- perhehoidon toteutuminen esitetyssä laajuudessa
- toimenpiteiden osalta kustannusvaikutuksia on vaikea arvioida mm. muuttuvan lainsäädännön vuoksi, erityisesti vammaispalvelut

Esimerkiksi em. riskit ja niiden vaikutukset olisi tarpeellista arvioida laajemmin suunnitelman viimeistelyn yhteydessä.

Lausunnon antamista vaikeuttaa se, että sote-keskusten sijoittumista alueellisesti ei ole määritelty suunnitelmassa eikä sote-keskusten palveluita. Merkittävä toiminnallinen haaste hyvinvointialueen toiminta-alueella palvelujen järjestämiselle tulee olemaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys ja saatavuus maakunnan eri alueilla.

Muhoksen kunnan näkökulmasta on hyvä, että valtioneuvosto on päättänyt kunnilta hyvinvointialueille vuokrattavien kiinteistöjen pääomavuokran 6 % tasosta siirtymäaikana. Pääomavuokran valtakunnallinen harmonisointi asetuksen mukaisesti kohtelee kuntia kiinteistöjen omistajina ja hyvinvointialueita kiinteistöjen vuokralaisina tasapuolisesti. Harmonisoidut vuokrat muodostavat yhtäläisen ja tasapuolisen perustan hyvinvointialueen palveluverkon suunnittelulle.

Muhoksella 26.9.2022

Muhoksen kunnanhallitus